

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 92 0 Rs 053490 21 Rev
Dana, 22.03.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S.M. iz V., kojeg zastupa advokatska firma S. o.d. B., protiv tužene Opštine V., koju zastupaju Z.B.i B.D.-B., advokati iz B., radi zaštite prava iz radnog odnosa, utvrđenja povrede prava na jednako postupanje i naknade štete, odlučujući o revizijama tužitelja i tužene izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 Rs 053490 20 Rsž od 16.12.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.03.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija tužitelja se odbija.

Revizija tužene se odbacuje.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 438,75 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Vlasenici broj 92 0 Rs 053490 19 Rs od 06.04.2020. godine utvrđeno je da su nezakonita i poništena su: rješenje tužene broj:... od 25.12.2018. godine kojim je tužitelju prestao ugovor o radu na neodređeno vrijeme otkazom od strane tužene zbog smanjenog broja izvršilaca kod tužene i rješenje Odbora ...Opštine V. broj: ... od dana 28.02.2019. godine kojim je odbijena žalba tužitelja, te je obavezana tužena da tužitelja vrati na radno mjesto „samostalnog stručnog saradnika za razvoj poljoprivrede“ u Odjeljenju za ... Opštine V. ili na druge poslove koji odgovaraju stručnoj spremi i radom stečenih iskustava tužitelja, a u protivnom takvu odluku će zamijeniti ova presuda, te da tužitelju isplati na ime naknade regresa za korištenje godišnjeg odmora za 2018. godinu iznos od 410,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate.

Odbijen je tužbeni zahtjev u preostalom dijelu, od dosuđenog iznosa 410,00 KM do traženih 450,00 KM, na ime naknade regresa za korištenje godišnjeg odmora za 2018. godinu, te u cjelini zahtjev da tužena tužitelju isplati na ime naknade izgubljene zarade mjesečni iznos od: 437,38 KM za period od 01.01.2019. do 31.01.2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom od 15.02.2019. godine do isplate i 225,21 KM za period od 01.02.2019. do 28.02.2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom od 15.03.2019. godine do isplate i da izvrši uplatu razlike doprinosa za PIO nadležnim fondovima počev od 01.01.2019. godine do dana vraćanja na posao.

Odbijen je i zahtjev za utvrđenje da je tužena Opština V. vršila diskriminaciju nad tužiteljem i to na neposredan i posredan način kod ostvarivanja prava po osnovu rada zbog drugog

političkog uvjerenja, mišljenja i drugih okolnosti, te donošenjem i primjenom Odluke o kriterijumima na osnovu kojih se utvrđuje koji službenici i namještenici u okviru Opštinske uprave opštine V. postaju neraspoređeni i postupak primjene tih kriterijuma broj ... od 10.07.2018. godine, da se obaveže tužena Opština V. da preduzme sve radnje i mjere da ukloni sve ranije posljedice diskriminacije a kako bi se spriječilo ponavljanje diskriminacije nad tužiteljem kod ostvarivanja prava po osnovu rada i zabrani primjene Odluke o kriterijumima na osnovu kojih se utvrđuje koji službenici i namještenici u okviru Opštinske uprave opštine V. postaju neraspoređeni i postupak primjene tih kriterijuma broj ... od 10.07.2018. godine, kao i da se obaveže tužena Opština V. da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete po osnovu diskriminacije za pretrpljeni duševni bol zbog umanjenja životne aktivnosti, povrede ugleda i časti, za pretrpljene fizičke bolove i strah isplati novčani iznos od 1.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na navedeni novčani iznos počev od podnošenja tužbe do isplate, te da o svom trošku objavi izreku presude u medijima, tj. u Službenom glasniku Opštine V.

Tužba je odbačena kao neblagovremena u dijelu kojim je tužitelj tražio utvrđenje nezakonitosti i slijedom toga poništenje rješenja tužene broj: ... od 31.08.2018. godine (kojim je tužitelju utvrđen status neraspoređenog radnika).

Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 92 0 Rs 053490 20 Rsž od 16.12.2020. godine žalbe tužitelja i tužene su odbijene i potvrđena prvostepena presuda u odbijajućem i usvajajućem dijelu, osim u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev za isplatu naknade izgubljene zarade u kojem je žalba tužitelja usvojena i ista presuda ukinuta, te u tom dijelu predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu, u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev za utvrđenje povreda prava na jednako postupanje i naknadu štete, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda u tom dijelu preinači tako da se tužbeni zahtjev u tom dijelu usvoji ili ukine i predmet u tom dijelu vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužena blagovremenom revizijom pobija istu presudu u dijelu kojim su poništeni prvostepeno i drugostepeno rješenje tužene o otkazu ugovora o radu tužitelju i kojim je vraćen na posao kod tužene, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se presuda u tom dijelu ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovorima na revizije parnične stranke predlažu da se revizija suprotne strane odbaci kao nedozvoljena ili odbije kao neosnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je, pored zahtjeva za zaštitu prava iz radnog odnosa (poništenje kao nezakonitih prvostepenog i drugostepenog rješenja kojim je tužitelju prestao radni odnos kod tužene, slijedom toga vraćanje tužitelja na rad kod tužene, poništenje rješenja tužene od 31.08.2018. godine kojim je tužitelju utvrđen status neraspoređenog radnika, te zahtjev da tužena tužitelju isplati naknadu na ime regresa za korištenje godišnjeg odmora za 2018. godinu i izgubljene zarade za period od 01.01.2019. do 28.02.2019. godine, sa zakonskom zateznom kamatom) i zahtjev da se utvrdi diskriminacija na štetu tužitelja, da se spriječi daljnja diskriminacija tako da se zabrani primjena Odluke o kriterijumima broj: ... od 10.07.2018. godine na osnovu kojih se utvrđuje koji službenici i namještenici u okviru Opštinske uprave opštine V. postaju neraspoređeni i postupak primjene tih kriterijuma, te da se

tužena obaveže da mu na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 1.000,00 KM, kao i da tužena o svom trošku objavi izreku presude u Službenom glasniku Opštine V.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je sljedeće činjenično stanje: da je tužitelj bio u radnom odnosu kod tužene na neodređeno vrijeme i da je odlukom načelnika opštine V. raspoređen na radno mjesto samostalnog stručnog saradnika za razvoj poljoprivrede u Odjeljenju ... počev od 08.08.2017. godine, da mu je rješenjem tužene broj: ... od 31.08.2018. godine utvrđen status neraspoređenog radnika, da je tužena dana 25.12.2018. godine donijela rješenje broj: ... kojim je tužitelju prestao ugovor o radu na neodređeno vrijeme otkazom od strane tužene zbog smanjenog broja izvršilaca kod tužene i da je rješenjem Odbora ... Opštine V. broj: ... od 28.02.2019. godine odbijena žalba tužitelja.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da su nezakonita rješenja tužene o otkazu ugovora o radu čije se poništenje traži u ovoj parnici jer je tužitelj dokazao da je kod tužene došlo do smanjenja broja izvršilaca na radnom mjestu stručni saradnik za razvoj poljoprivrede u Odjeljenju ..., da je došlo do pogrešnog vrednovanja kriterija na osnovu kojih je odlučeno koji će od dva službenika ostvariti status stručnog saradnika za razvoj poljoprivrede, da tužena, nakon što je tužitelj stekao status neraspoređenog radnika, nije tužitelju ponudila odgovarajuće radno mjesto, jer iz sadržine dopisa, koji je izveden kao dokaz pred prvostepenim sudom, PU-PJ V. ... od 09.10.2019. godine proizilazi da je u periodu od 2016. do 2019. godine, radni odnos kod tužene zasnovalo šezdeset devet lica od kojih njih trideset troje na radnim mjestima koja su zahtijevala visoku stručnu spremu, a ostali sa srednjom stručnom spremom, te da je kod tužene postojala mogućnost da tužitelj bude raspoređen na drugo radno mjesto.

Odlučujući o žalbama stranaka, drugostepeni sud je prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravne stavove prvostepenog suda, pa je žalbe odbio i potvrdio prvostepenu presudu (izuzev u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev za izgublenu zaradu u kojem je po žalbi tužitelja ukinuo prvostepenu presudu i predmet u tom dijelu vratio na ponovno suđenje).

Revizija tužene je nedozvoljena, a revizija tužitelja je neosnovana.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03 do 61/13, u daljem tekstu: ZPP), u vezi sa odredbom člana 456 a) istog zakona, propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM (stav 2.). U slučajevima u kojima revizija nije dozvoljena prema novčanom cenzusu, stranke mogu podnijeti reviziju ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, s tim da su pod tačkama 1., 2. i 3. taksativno nabrojani zakonski razlozi koji su od naročitog značaja za izjavljivanje revizije (član 237. stav 3. ZPP.). U slučaju kada se revizija poziva na razloge iz stava 3. ovog člana stranka treba jasno da naznači pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izloži razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (stav 4.).

Kao vrijednost predmeta spora uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva (član 316. stav 2. ZPP), a kamate, ugovorna kazna i ostala sporedna traženja se ne uzimaju u obzir ako ne čine glavni zahtjev (stav 3.). U drugim slučajevima, kada se tužbeni zahtjev ne odnosi

na novčani iznos, mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju je tužitelj označio u tužbi (član 321. stav 2. ZPP).

U konkretnom slučaju, tužbeni zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa, u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev i koji se pobija revizijom tužene, sastoji se od novčanog i nenovčanog potraživanja.

Novčano potraživanje se odnosi na zahtjev za isplatu regresa za 2018. godinu u iznosu od 410,00 KM, a nenovčano potraživanje na poništenje prvostepene i drugostepene odluke tužene o prestanku radnog odnosa tužitelja i zahtjev za vraćanje na rad.

Tužitelj u tužbi podnesenoj prvostepenom sudu nije označio vrijednost spora, pa samim tim ni preko propisanog iznosa od 30.000,00 KM, što je manje od zakonom propisanog cenzusa za dozvoljenost revizije iz člana 237. stav 2. ZPP, iz kog razloga je revizija tužene nedozvoljena, budući da ni visina pobijanog opredjeljenog novčanog potraživanja (ukupno 410,00 KM) ne prelazi taj iznos (član 316. stav 2. ZPP).

U konkretnom slučaju tužena je u reviziji navela da bi odluka ovog suda bila važna za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni iz razloga zauzimanja jedinstvenog stava pri primjeni materijalnog prava "da li su sudovi vezani pravosnažnom odlukom jedinice lokalne samouprave o sticanju statusa neraspoređenog radnika i da li se neraspoređeni radnik jedinice lokalne samouprave može rasporediti samo na radno mjesto koje je upražnjeno ili se može rasporediti i na radno mjesto koje je popunjeno iako za to radno mjesto ne ispunjava ni opšte ni posebne uslove." Nije određeno navela veći broj predmeta, koji se po istom pravnom osnovu vode pred sudovima kao razlog zbog kojih to smatra, ali se pozvala na stav ovog Vrhovnog suda u presudi broj 71 0 P 197597 17 Rev od 22.02.2018. godine.

Međutim, kako o navedenom pitanju u presudi ovoga suda na koju se tužena pozvala, imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje u ovom i predmetu na koje se revizija poziva, nije suđeno suprotno stavu ovoga suda, a ni eventualna pogrešna primjena materijalnog prava u konkretnom predmetu nije razlog za dozvoljavanje revizije, to nema uslova ni da se izuzetno dozvoli revizija tužene u smislu odredbi člana 237. stav 3. i 4. ZPP.

Zbog navedenog, primjenom odredbi člana 247. stav 1. i 4., u vezi sa članom 237. stav 2., 3. i 4. ZPP, o reviziji tužene odlučeno je kao u izreci.

Osporena odluka, u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev za utvrđenje povrede prava na jednako postupanje i naknadu štete, je na zakonu zasnovana.

Tužitelj je u ovoj parnici, saglasno odredbi člana 12. stav 1. pod a), b) i c). Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“ broj 59/09 i 66/16, u daljem tekstu: ZZD), kumulirao više antidiskriminacijskih tužbi tako što se njegov zahtjev sastoji od tužbe za utvrđenje diskriminacije (deklaratorni antidiskriminacijski zahtjev), tužbe za zabranu (prohibitivni zahtjev) i za otklanjanje diskriminacije (restitutivni zahtjev), te tužbe za naknadu štete (kondemnatorni, reparacijski zahtjev).

Tužitelj je u tužbi i stavljenim tužbenim zahtjevom opisao radnje u kojima se ogleda diskriminacija, a to ponavlja i u reviziji, navodeći da je to tužena učinila donošenjem i primjenom odluke o kriterijumima broj ... od 10.07.2018. godine na osnovu kojih se utvrđuje

koji službenici i namještenici u okviru Opštinske uprave opštine V. postaju neraspoređeni i u postupku primjene tih kriterijuma, na temelju koje je dobio status neraspoređenog radnika i da je oštećen kod ostvarivanja prava po osnovu rada zbog drugačijeg političkog uvjerenja i mišljenja, pa u tim radnjama vidi elemente diskriminacije. Zahtijevao je da sa radi otklanjanja posljedica diskriminacije i spriječavanja ponavljanja diskriminacije nad tužiteljem kod ostvarivanja prava po osnovu rada tuženoj zabrani primjena te Odluke.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje tokom postupka proizlazi da je tužena donijela pomenute kriterije koji nisu objektivno određeni jer je iz njih izostavljen kriterij koji se odnosi na godine radnog staža (član 6.) kao jednog od osnovnih kriterija u svim propisima prilikom ostvarenja prava iz radnog odnosa, što je suprotno odredbi člana 14. stav 3. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 97/16, u daljem tekstu: ZSNOJLS), koji predviđa da službenik ima pravo na pošten i pravedan tretman u kadrovskoj politici, bez obzira na njegova politička uvjerenja, nacionalnu pripadnost, prebivalište, dob, invalidnost, pol i vjersku pripadnost.

Međutim, suprotno tvrdnji revidenta, pravilan je stav nižestepnih sudova da se donošenje i primjena navedenih kriterija, prema utvrđenom činjeničnom stanju u konkretnom slučaju, ne može dovesti u vezu s namjerom tužene da tužitelja diskriminiše zbog drugačijeg političkog uvjerenja i mišljenja, imajući u vidu i okolnost da je ista odluka primijenjena na sve zaposlene kod tužene prilikom primjene Pravilnika o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta tužene, bez obzira na njihovo političko opredijeljenje, niti se iz utvrđenog činjeničnog stanja u ovom postupku može pouzdano izvesti zaključak o političkoj pripadnosti i ubjeđenju tužitelja.

Kod činjenice da tužitelj, u svom iskazu kao parnična stranka navodi da nije bio u zavadi sa načelnikom tužene, koji je donio pomenute kriterije i za kojeg tvrdi da je vršio radnje diskriminacije, da je imao pritiske pred same izbore i poslije izbora da pristupi SNSD, da nije član ni jedne političke partije, te imajući u vidu izjave svjedoka iz kojih proizlazi da tužitelj nije bio istomišljenik sa vladajućom strukturom (R.J., D.T., B.Č. i Ž.K.), te izjave svjedoka koji negiraju politički motiv kao razlog za otkaz tužitelju (D.D., P.B. i J.Š.), suprotno tvrdnji revidenta, pravilan je zaključak nižestepnih sudova, da izborom novog načelnika tužene da na radnom mjestu samostalnog stručnog saradnika za razvoj poljoprivrede u Odjeljenju ... Opštine V. ostane R.M., a ne tužitelj, nije izvršena diskriminacija tužitelja na političkoj osnovi. Slijedom toga pravilan je i stav nižestepnih sudova da su nepravilnosti u tom izboru sankcionisane poništenjem rješenja tužene o prestanku radnog odnosa tužitelju i obavezom njegovog vraćanja na rad od strane tužene, te da je neosnovan tužbeni zahtjev koji se odnosi na diskriminaciju i obaveze po tom osnovu.

Navodi tužitelja da je diskriminisan i na način da je dobio neuslovnu kancelariju na korištenje je neosnovana jer iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da su u istoj kancelariji nakon utvrđenja statusa neraspoređenog radnika bili i R.J. i V.D., koji su u tom periodu imali isti status kao tužitelj.

Tvrdnje revidenta da ga novi načelnik tužene nije slao na seminare, da nije učestvovao u organizaciji sajma poljoprivrede u V., te da nije dobijao radne zadatke i nije vršio prijem stranaka, takođe ne ukazuju na postojanje diskriminacije tužitelja, jer imaju opravdanje u činjenici da je u tom periodu imao status neraspoređenog radnika.

Naprijed utvrđeno činjenično stanje, kako je naprijed izloženo, ne dokazuje postojanje radnji, ni do stepena vjerovatnoće, koje bi se mogle karakterisati kao radnje diskriminacije.

Dakle, prema činjeničnom utvrđenju nižestepeni sudovi, koje je, suprotno tvrdnji revidenta, zasnovano na pravilnoj ocjeni izvedenih dokaza (član 8. ZPP), tužitelj nije učinio vjerovatnim da je tužena učinila radnje koje imaju karakter diskriminacije na političkoj osnovi, niti da se radi o postupanju tužene koje ima elemente diskriminacije (bez obzira da li se radi o radnjama tužene koje su utemeljene u zakonu, jer je utvrđenje nezakonitosti odluka tužene bilo predmet ovog postupka, ali ne mora sadržavati elemente diskriminacije), pa njegov zahtjev po ovom zakonskom osnovu nije osnovan.

Tužitelj nije dokazao da je njegov zahtjev osnovan iz osnova diskriminacije, jer nije dokazao da je do stavljanja u nejednak položaj došlo zbog jednog od zabranjenih osnova, (član 2. stav 1. ZZD i član 14. stav 3. ZSNOJLS). Naime, prema odredbi člana 2. ZZD, zaštićeni osnovi predstavljaju ključni element diskriminacije i različito tretiranje osoba postaje diskriminacija samo ukoliko se zasniva na jednom od zaštićenih osnova (između ostalih i po osnovu političkog ili drugog uvjerenja).

Prema tome, kad se prihvati činjenični osnov iz nižestepeni presuda, tužitelj nije učinio vjerovatnim da je bio izložen diskriminaciji od strane tužene, radnjama koje je naveo u tužbi i tokom postupka, pa se time njegovi zahtjevi za utvrđenje postojanja diskriminacije, zabranu vršenja diskriminacije, otklanjanje posljedica i naknadu štete, u cjelosti čine neosnovanim, kako pravilno nalaze nižestepeni sudovi.

Imajući u vidu naprijed navedeno neosnovani su navodi revizije tužitelja da su nižestepeni sudovi na štetu tužitelja pogrešno primijenili pravilo o teretu dokazivanja iz odredbe člana 15. stav 1. ZZD. Neosnovano se ukazuje i na pogrešnu primjenu stava 9. istoga člana, budući da su nižestepeni sudovi prilikom donošenja odluka o radnom statusu tužitelja razmotrili preporuku ombudsmena koja se odnosila na član 6. Odluke o kriterijumima na osnovu kojih se utvrđuje koji službenici i namještenici u okviru Opštinske uprave opštine V. postaju neraspoređeni i postupak primjene tih kriterija.

Budući da je odluka, u dijelu kojom se pobija revizijom tužitelja, iz naprijed navedenih razloga pravilna i zakonita, neosnovan je i revizioni prigovor da je zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 191. ZPP, koja bi bila od uticaja na njenu zakonitost i pravilnost.

Zato je valjalo temeljem odredbe člana 248. ZPP odlučiti o reviziji tužitelja kao u izreci.

Tužitelju nisu dosuđeni troškovi sastava odgovora na reviziju budući da oni u konkretnom slučaju nisu bili potrebni za vođenje parnice (član 387. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić